

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.01.2016, sp. zn. 30 Cdo 2179/2013, ECLI:CZ:NS:2016:30.CDO.2179.2013.1

Číslo: 20/2017

Právní věta:

1. Jestliže Ministerstvo kultury nevydalo oprávnění ve smyslu § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb. v tam stanovené lhůtě a svým dalším postupem vyvolalo pochybnosti o tom, která práva vykonávaná hromadným správcem podle zákona č. 237/1995 Sb. a v jakém rozsahu mohou být tímto správcem vykonávána i podle zákona č. 121/2000 Sb., nelze bez dalšího uzavřít, že příčinou vzniku ušlého zisku v důsledku nevykonávání daných práv podle zákona č. 121/2000 Sb. je rozhodnutí hromadného správce tato práva nevykonávat.

2. Je-li vydání úředního povolení pro výkon určité činnosti součástí obvyklého běhu věcí, je jeho nevydání v zákonem stanovené lhůtě příčinou ztráty zisku ušlého tím, že poškozený nemohl činnost, pro niž o povolení žádal, realizovat.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.01.2016

Spisová značka: 30 Cdo 2179/2013

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Autorské právo, Odpovědnost státu za škodu

Předpisy: § 13 odst. 1 předpisu č. 82/1998Sb.

§ 96 odst. 1 předpisu č. 121/2000Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2012, sp. zn. 13 Co 591/2011, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. 7. 2011, sp. zn. 30 C 37/2004, a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Žalobou podanou dne 27. 2. 2004 se žalobkyně domáhá zaplacení částky ve výši 77 548 833 Kč s příslušenstvím jako náhrady škody ve formě ušlého zisku z titulu nesprávného úředního postupu

žalované, která jí měla vzniknout tím, že tato v zákonné lhůtě nevydala správní rozhodnutí o oprávnění k výkonu kolektivní správy autorských práv podle § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), a tím žalobkyni znemožnila v letech 2001 až 2003 vykonávat kolektivní správu autorských práv ve formě výběru odměn pro jejich nositele.

2. Poté, co ve věci rozhodl Nejvyšší soud, který svým rozsudkem ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. [25 Cdo 1821/2007](#), zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2006, č. j. 13 Co 299/2006-97, jímž byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 6. 4. 2006, č. j. 30 C 37/2004-64, vydal Obvodní soud pro Prahu 1 jako soud prvního stupně ve věci nový rozsudek ze dne 7. 7. 2011, č. j. 30 C 37/2004-252, kterým žalobu zamítl (výrok I) a rozhodl, že žalobkyně je povinna nahradit žalované na nákladech řízení 895 125 Kč (výrok II). K odvolání žalobkyně Městský soud v Praze jako soud odvolací v napadeném rozsudku výrokem I potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé a rozhodl o tom, že žalované se náhrada nákladů odvolacího řízení nepřiznává.

3. Ze skutkových zjištění soudu prvního stupně vyplývá, že žalobkyně byla rozhodnutím Ministerstva kultury (dále jen „ministerstvo“) ze dne 9. 7. 1997 pověřena výkonem hromadné správy práv k dílům oboru výtvarného. Podle uvedeného oprávnění vykonávala žalobkyně hromadnou správu práv autorů pro obor výtvarný, včetně obrazové složky audiovizuálních děl a obor architektonický v rozsahu oblastí uvedených v § 2 odst. 1 písm. c), e), f), g) a i) zákona č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „zák. č. 237/1995 Sb.“). V souvislosti s přijetím citovaného autorského zákona byl upraven institut kolektivní správy (§§ 95 až 104 autorského zákona) a včleněné přechodné ustanovení § 106 odst. 7 autorského zákona stanovilo, že „oprávnění k výkonu hromadné správy udělená podle dosavadních předpisů se považují za oprávnění ke kolektivní správě práv podle tohoto zákona. Obsah a rozsah těchto oprávnění uvede ministerstvo do souladu s tímto zákonem a vydá příslušným osobám do 90 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona oprávnění nová“. Ministerstvo rozhodnutím ze dne 11. 6. 2001, č. j. 16205/2000, udělilo žalobkyni oprávnění k výkonu kolektivní správy majetkových práv autorů obrazové složky audiovizuálních děl. Rozhodnutím ze dne 28. 8. 2001, č. j. 12317/2001, pak vydalo předběžné opatření spočívající v zákazu disponování s veškerými peněžními prostředky včetně příslušenství. Rozhodnutím ze dne 14. 6. 2002, č. j. 12317/1/2001, odňalo ministerstvo oprávnění žalobkyně ze dne 9. 7. 1997 k výkonu kolektivní správy majetkových práv autorů obrazové složky audiovizuálních děl a rozhodnutím ze dne 10. 7. 2002, č. j. 380/2/2001, svěřilo její výkon kolektivnímu správci D., který v roce 2003 všechny adresné i neadresné odměny za období let 2001 až 2003 mezi výtvarníky audiovizuálních děl rozúčtoval. Ústavní soud nálezem ze dne 27. 3. 2003, sp. zn. [IV. ÚS 690/01](#), vyslovil, že ministerstvo svým postupem, kdy nerespektovalo § 106 odst. 7 autorského zákona a nevydalo tam předpokládané rozhodnutí ve lhůtě 90 dnů od nabytí účinnosti autorského zákona, porušilo základní právo žalobkyně chráněné čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“). Teprve dne 15. 1. 2004 ministr kultury vydal rozhodnutí č. j. 7751/1/2003, v němž žalobkyni k výkonu kolektivní správy udělil jen jedno právo. Ostatní práva, která žalobkyně vykonávala dle oprávnění z roku 1997, žalobkyni nebyla udělena. Žalobkyně v letech 1998 až 2000 žádné odměny nositelům kolektivně spravovaných práv nevyplácela a od roku 1998 hospodařila se zápornou hodnotou.

4. Soud prvního stupně konstatoval, že ministerstvo mělo obsah a rozsah oprávnění k výkonu hromadné správy podle dosavadních předpisů uvést do souladu s autorským zákonem a vydat žalobkyni do 90 dnů od nabytí účinnosti autorského zákona (do 28. 2. 2001) oprávnění nové. Oprávnění žalobkyně žalovaná plně uvedla do souladu s autorským zákonem až rozhodnutím ze dne

5. 8. 2009, č. j. MK 4365/2009 OAP, které nabylo právní moci dne 13. 8. 2009. Tímto postupem žalovaná naplnila dikci ustanovení § 13 odst. 1 věty druhé zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o

změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), dále jen „OdpŠk“, a dopustila se nesprávného úředního postupu, neboť porušila svou povinnost vydat rozhodnutí v zákonné lhůtě. Tento nesprávný úřední postup však podle soudu prvního stupně není v příčinné souvislosti s tvrzenou škodou, která měla žalobkyni vzniknout v rozhodném období. Předpoklady odpovědnosti státu za škodu podle § 13 OdpŠk jsou nesprávný úřední postup, škoda a příčinná souvislost mezi nimi. Žalobkyně neprokázala, že by jí bylo znemožněno vybírat všechny odměny v důsledku výše uvedeného nesprávného úředního postupu žalované, naopak bylo prokázáno, že odměny vybírala prostřednictvím jiných kolektivních správců, s nimiž za účelem této správy uzavřela smlouvy, jinak byla zcela nečinná. Z uvedených důvodů soud prvního stupně žalobu zamítl.

5. Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně i s jeho právním posouzením věci a konstatoval, že jednání žalované lze kvalifikovat jako nesprávný úřední postup, pokud se dopustila nečinnosti, když nezahájila řízení a nevydala rozhodnutí v souladu s pravidly předepsanými právními normami pro počínání žalované jako státního orgánu při jeho činnosti. Tímto postupem, tedy nečinností tam, kde měla jednat, žalovaná podle výroku nálezu Ústavního soudu ze dne 27. března 2003, sp. zn. [IV. ÚS 690/01](#), porušila právo žalobkyně zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Nicméně odvolací soud dodal, že oprávnění k výkonu kolektivní správy autorských práv udělená podle dosavadních předpisů uplynutím 90denní lhůty uvedené v § 106 odst. 7 větě druhé autorského zákona nezanikla, ale jejich platnost a účinnost skončila až vydáním oprávnění souladných s novou právní úpravou, a to bez ohledu na to, kdy se tak stalo. Zesouladněná oprávnění vydaná podle § 106 odst. 7 autorského zákona tudíž dle odvolacího soudu nemají konstitutivní charakter. Závěr soudu prvního stupně, že žalobkyně neprokázala příčinnou souvislost mezi porušením povinnosti žalované uvedené v § 106 odst. 7 autorského zákona a tím, že v rozhodném období nevykonávala řádně kolektivní správu autorských práv, tj. řádně nevybírala a nerozúčtovala autorské odměny, je tedy podle odvolacího soudu správný a s tímto se ztotožnil. Odvolací soud taktéž vyslovil souhlas se závěrem soudu prvního stupně, pokud dovodil, že žalobkyni v důsledku počínání žalované žádná škoda ve formě ušlého zisku nevznikla. Žalobkyně neprokázala takový pravidelný běh věcí, který by odůvodňoval reálný předpoklad zisku ve výši sporné částky, když pro existenci ušlého zisku je rozhodující stav předcházející škodné události, kdy žalobkyně žádného zisku nedosahovala. Na rozdíl od soudu prvního stupně však odvolací soud uvedl, že odměny rozdělené prostřednictvím jiných kolektivních správců žalobkyně do výpočtu ušlého zisku nezapočítala, a tudíž nemohly být předmětem tohoto řízení.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně v celém rozsahu dovolání, jehož přípustnost spatřuje v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 237 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2012. Žalobkyně se domnívá, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci [§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.] a v dovolání vymezuje dvě otázky zásadního právního významu. Prvou žalobkyně spatřuje v tom, zda pro určení výše ušlého zisku je rozhodující skutkový stav předcházející vzniku škody. Žalobkyně namítá, že takový výrok nemůže platit absolutně, a to zejména v případě, kdy daný orgán činnost směřující k dosažení zisku v předchozím období nevykonával. Druhá otázka zásadního právního významu se týká toho, zda organizace dříve pověřená výkonem hromadné správy dle zákona č. 237/1995 Sb. může vybírat autorské odměny příslušející za výkon práv za platnosti nového autorského zákona i přesto, že takové organizaci nebylo vydáno oprávnění ve smyslu § 106 odst. 7 autorského zákona, když tento zavedl novou koncepci autorského práva a institutu kolektivní správy, novou terminologii i obsah pojmů, nový katalog práv včetně jejich nového pojmového obsahu a výkonu (§ 96 - práva povinně kolektivně spravovaná, § 101 odst. 9 - rozšířené účinky hromadných smluv), a to za situace, kdy

některá práva obsažená v dřívějších právních předpisech (zákon č. 35/1965 Sb., zákon č. 237/1995 Sb.) zanikla ex lege nově přijatým autorským zákonem. Právní závěr o možnosti výkonu kolektivní správy práv dle autorského zákona na základě uděleného oprávnění k výkonu hromadné správy práv žalobkyně rozporuje a uvádí, že nemohla bez vydání nového oprávnění kolektivní správu vykonávat, neboť nebyl zřejmý rozsah původního oprávnění k výkonu hromadné správy dle zákona č. 237/1995 Sb. ve vazbě na novou právní úpravu autorského zákona a s odkazem na rozhodnutí ministra ze dne 15. 1. 2004 dodává, že je počítáno se zánikem ostatních práv ze zákona. Žalobkyně, vědoma si úlohy kasačního soudu, rovněž napadá skutečnost, že výrokem II soudu prvního stupně byla žalované přiznána náhrada nákladů řízení, neboť má za to, že byla porušena konkrétní ustanovení zákona o jednání před soudem ze strany žalované, čímž došlo k porušení práva na spravedlivý proces dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

7. Žalovaná se k dovolání vyjádřila ve svém podání ze dne 30. 5. 2013, kde uvedla, že se plně ztotožňuje se závěry odvolacího soudu, jakož i s argumentací, kterou odvolací soud uvádí v odůvodnění napadeného rozsudku, a navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání zamítl, neboť rozhodnutí odvolacího soudu považuje za správné.

III.

Přípustnost dovolání

8. Vzhledem k tomu, že dovoláním napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 7. 11. 2012, Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2012 – srov. čl. II bod 7 zákona č. 404/2012 Sb. (dále jen „o. s. ř.“).

9. Dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, za splnění podmínky § 241 odst. 1 o. s. ř. a obsahovalo náležitosti vyžadované ustanovením § 241a odst. 1 o. s. ř. Dovolací soud se proto zabýval přípustností dovolání.

10. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže to zákon připouští.

11. Dovolání proti potvrzujícímu výroku rozhodnutí ve věci samé může být přípustné pouze podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. [o situaci předvídanou v ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. nejde], tedy tak, že dovolací soud – jsa přitom vázán uplatněnými dovolacími důvody včetně jejich obsahového vymezení (§ 242 odst. 3 o. s. ř.) – dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

12. Pro dovození přípustnosti dovolání ve smyslu tohoto ustanovení by dovolací soud musel dospět k závěru, že napadené rozhodnutí je ve věci samé po právní stránce zásadně významné. Dle ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 se nepřihlíží.

13. Dovolání je přípustné pro posouzení otázky, zda, a případně v jakém rozsahu, mohla žalobkyně vykonávat hromadnou správu autorských práv, kterou byla pověřena v režimu zák. č. 237/1995 Sb., poté, co nabyl účinnosti autorský zákon a uplynula lhůta stanovená ministerstvu v jeho § 106 odst. 7, neboť tato otázka nebyla dosud v judikatuře Nejvyššího soudu vyřešena.

IV.

Důvodnost dovolání

14. Podle § 2 odst. 1 zák. č. 237/1995 Sb. se hromadná správa vykonávala v těchto oblastech

- a) veřejné provozování děl fyzickými osobami nebo prostřednictvím technických zařízení,
- b) veřejný přednes zvukových, obrazových nebo zvukově obrazových záznamů a snímků pomocí technického zařízení sloužícího k mechanickému přednesu nebo předvedení jejich obsahu,
- c) vysílání děl, zaznamenaných výkonů výkonných umělců a zvukových, obrazových nebo zvukově obrazových záznamů či snímků rozhlasem, televizí nebo jejich šíření jinými technickými prostředky,
- d) veřejný přednes či předvádění děl již vysílaných rozhlasem či televizí,
- e) pronájem, půjčování nebo jiné veřejné zpřístupňování rozmnoženin děl, popřípadě rozmnoženin záznamu jejich provedení výkonnými umělci, s výjimkou děl umění architektonického, děl umění užitého a děl poskytovaných za účelem realizace smluvně sjednaného oprávnění vyplývajícího z práva autorského,
- f) pořizování zvukových, obrazových či zvukově obrazových záznamů pro vlastní osobní potřebu přenesením jejich obsahu na nenahrané nosiče takových záznamů (§ 13 odst. 2 a 3 autorského zákona),
- g) pořizování rozmnoženin podle § 15 odst. 2 písm. a) autorského zákona pomocí reprografických (kopírovacích) zařízení prostřednictvím třetích osob,
- h) finanční vypořádání autorů při dalším prodeji originálů jejich děl (§ 31 autorského zákona),
- i) veřejné vystavování děl, pořizování jejich rozmnoženin a další veřejné využívání těchto děl nebo jejich rozmnoženin.

15. Podle § 96 odst. 1 autorského zákona v původním znění, který s účinností od 1. 12. 2000 nahradil zák. č. 237/1995 Sb., povinně kolektivně spravovanými právy jsou

a) právo na odměnu za

[1] užití uměleckého výkonu, zaznamenaného na zvukový záznam vydaný k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání (§ 72 odst. 1),

[2] užití zvukového záznamu, vydaného k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání (§ 76 odst. 3),

[3] zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu přenesením jeho obsahu pomocí přístroje na nenahraný nosič takového záznamu [§ 25 odst. 1 písm. a) a b), § 28 odst. 2, § 71 odst. 3, § 76 odst. 4 a § 80 odst. 3],

[4] zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu na podkladě grafického vyjádření jejím přenesením pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na jiný hmotný podklad, a to i prostřednictvím třetí osoby [§ 25 odst. 1 písm. c), § 28 odst. 2, § 87],

[5] opětný prodej originálu díla uměleckého (§ 24),

b) právo na přiměřenou odměnu za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla či výkonu výkonného umělce zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam,

c) právo na užití kabelovým přenosem děl, živých výkonů a výkonů zaznamenaných na zvukový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům [písmeno a) bod 1], a dále právo na užití kabelovým přenosem zvukově obrazových záznamů a zvukových záznamů jiných než vydaných k obchodním účelům [písmeno a) bod 2].

16. Podle § 106 odst. 7 autorského zákona oprávnění k výkonu hromadné správy udělená podle dosavadních předpisů se považují za oprávnění ke kolektivní správě práv podle tohoto zákona. Obsah a rozsah těchto oprávnění uvede ministerstvo do souladu s tímto zákonem a vydá příslušným osobám

do 90 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona oprávnění nová.

17. Ze skutkových zjištění vyplývá, že žalobkyně byla rozhodnutím ministerstva ze dne 9. 7. 1997 pověřena výkonem hromadné správy děl oboru výtvarného a na základě toho vykonávala hromadnou správu práv autorů pro obor výtvarný, včetně obrazové složky audiovizuálních děl, a obor architektonický v rozsahu oblastí uvedených v § 2 odst. 1 písm. c), e), f), g) a i) zákona č. 237/1995 Sb.

18. Z § 106 odst. 7 autorského zákona vyplývala povinnost ministerstvu uvést rozsah a obsah oprávnění žalobkyně do souladu s autorským zákonem do 90 dnů od nabytí jeho účinnosti, tj. vydat rozhodnutí, ze kterého by bylo zřejmé, kterým hromadně spravovaným právům uvedeným v § 96 odst. 1 autorského zákona odpovídá dosavadní oprávnění žalobkyně z roku 1997.

19. Ze skutkových zjištění vyplývá, že tak ministerstvo učinilo až rozhodnutím ze dne 5. 8. 2009, č. j. MK 4365/2009 OAP, které nabylo právní moci dne 13. 8. 2009, tj. výrazně po zákonem stanovené lhůtě. Je tak nepochybné, že se žalovaná dopustila nesprávného úředního postupu ve smyslu § 13 odst. 1 OdpŠk. Jen pro úplnost je třeba dodat, že věta druhá a třetí § 13 odst. 1 OdpŠk byly do tohoto zákona vtěleny až jeho novelou provedenou zákonem č. 160/2006 Sb. s účinností od 27. 4. 2006 a s ohledem na dobu, kdy byl ministerstvem zahájen nesprávný úřední postup, je nelze na postup ministerstva v dané věci aplikovat.

20. S odvolacím soudem lze souhlasit v tom, že žalobkyni zůstalo zachováno oprávnění k hromadné správě autorských práv, kterou vykonávala před účinností autorského zákona i poté, co autorský zákon nabyl účinnosti. To plyne nejen z § 106 odst. 7 věty první autorského zákona, ale i z důvodové zprávy k tomuto ustanovení, podle které „Je oprávněným nárokem dosavadních organizací hromadné správy autorských práv, jimž bylo uděleno oprávnění podle § 5 zákona č. 237/1995 Sb., který se navrhovaným zákonem zrušuje, a současně i zájmem předkladatele návrhu, zachovat nepřerušovaný výkon svěřené správy práv fungujícími ochrannými organizacemi. Obsah a rozsah dříve udělených oprávnění je však ministerstvo povinno v zákonem stanovené lhůtě podle odstavce 7 uvést do souladu s navrhovanou úpravou.“ Ke stejnému závěru ostatně dospěl i Ústavní soud v nálezu ze dne 27. 3. 2003, sp. zn. [IV. ÚS 690/01](#), a podporuje jej i právní doktrína (srov. TELEC, I., TŮMA, P.: Autorský zákon (EVK). 1. vydání, 2007, C. H. Beck, s. 856).

21. Účel zákonného příkazu uvedení obsahu a rozsahu dříve udělených oprávnění do souladu s novou úpravou spočíval především v rozdílnosti mezi tím, jak byla hromadně spravovaná práva popsána v § 96 odst. 1 autorského zákona, oproti § 2 odst. 1 zák. č. 237/1995 Sb. Rozhodnutím ministerstva měly být odstraněny případné pochybnosti o tom, v jakém rozsahu a která práva může jejich původní správce spravovat i podle nové právní úpravy.

22. Právě s ohledem na tyto pochybnosti nelze mít bez dalšího za to, jak uvedl odvolací soud, že žalobkyně mohla i po 1. 12. 2000, resp. 28. 2. 2001, pokračovat v hromadné správě autorských práv ex lege, a pokud tak nečinila, spočívá příčina jí ušlého zisku v její nečinnosti, nikoli v nesprávném úředním postupu ministerstva, které žalobkyni rozhodnutí podle § 106 odst. 7 věty druhé autorského zákona vydalo až se zpožděním několika roků. Žalobkyně totiž oprávněně mohla být, jak sama uvádí, v pochybnostech o tom, která práva podle nové právní úpravy a v jakém rozsahu může počínaje 1. 12. 2000 kolektivně spravovat.

23. Ostatně z výše uvedeného nálezu Ústavního soudu je patrné, že ani ministerstvo nemělo zcela jasno v tom, která práva a v jakém rozsahu může žalobkyně po změně právní úpravy vykonávat. Ústavní soud k tomu uvedl: „Skutečnost, že stěžovatel sám podal žádost o udělení předmětného oprávnění ve smyslu § 98 citovaného zákona, kterýžto návrh posléze vzal zpět poté, co mu ministerstvo rozhodnutím ve věci ze dne 11. 6. 2001, zn. 16205/1/2000, částečně vyhovělo, v

odpovídajícím rozsahu předmětné oprávnění udělilo (k výkonu kolektivní správy majetkových práv autorů a jiných nositelů práv podle § 95 zákona č. 121/2000 Sb. k dílům výtvarným, fotografickým a architektonickým, v rozhodnutí blíže specifikovaným) a ve zbylé části návrh zamítlo (oprávnění k výkonu kolektivní správy majetkových práv autorů obrazové složky děl audiovizuálních), potom nemůže na tento závěr o esenciálním pochybení ministerstva sehrávat jakýkoliv vliv, neboť toto řízení nemělo být vůbec zahájeno, resp. řízení o této žádosti mělo být právě s ohledem na existenci přechodného ustanovení a jeho obsah zastaveno.“

24. Stejně tápání ministerstva je zřejmé i ze skutkových zjištění v této věci, když například rozhodnutím ministerstva ze dne 11. 6. 2001, č. j. 16205/2000, bylo žalobkyni uděleno oprávnění k výkonu kolektivní správy majetkových práv autorů obrazové složky audiovizuálních děl, ačkoliv stejné oprávnění jí plynulo již z rozhodnutí z roku 1997 a ve smyslu § 106 odst. 7 autorského zákona proto nebyl důvod pro jeho opětovné udělení.

25. Za dané situace nelze mít bez dalšího za správný názor odvolacího soudu, podle kterého příčinou vzniku tvrzené škody je výlučně nečinnost žalobkyně při hromadné správě jí svěřených práv, neboť žalobkyně mohla mít důvodné pochybnosti o tom, která práva a v jakém rozsahu je oprávněna při absenci zesouladňujícího rozhodnutí ministerstva vykonávat. Nelze proto vyloučit, že příčinou žalobkyní tvrzeného ušlého zisku mohl být právě výše uvedený nesprávný úřední postup ministerstva.

26. Pro posouzení otázky příčinné souvislosti mezi nesprávným úředním postupem ministerstva a žalobkyní tvrzeným ušlým ziskem je třeba porovnat, která z práv uvedených v § 2 odst. 1 zák. č. 237/1995 Sb. a svěřených žalobkyni ke kolektivní správě rozhodnutím ministerstva z roku 1997 mohla žalobkyně bez jakýchkoliv pochybností co do jejich obsahu a rozsahu vykonávat i po 1. 12. 2000. Pouze ohledně nich totiž lze uzavřít, že případně ušlý zisk z nevybraných odměn je zapříčiněn nečinností žalobkyně, a ve vztahu k nim by proto žaloba nemohla být úspěšná.

27. Oproti tomu u těch práv, jejichž správu žalobkyně vykonávala na základě rozhodnutí z roku 1997 a jejichž obsah a rozsah zůstal po 1. 12. 2000 sporný, je třeba uzavřít, že příčinou jejich nevykonávání, a tím i případně ušlého zisku takto způsobeného mohla být absence zesouladňujícího rozhodnutí ministerstva. Při hledání odpovědi na výše uvedenou otázku nebude možné se omezit na porovnání zákonné úpravy zák. č. 237/1995 Sb. s autorským zákonem, byť ta bude bezpochyby východiskem, ale bude třeba se podrobně zaměřit i na zhodnocení rozhodnutí ministerstva, která v dané věci byla žalobkyni adresována a ze kterých mohou pochybnosti o obsahu a rozsahu práv spravovaných žalobkyní vyplývat (viz např. zmíněné rozhodnutí z 11. 6. 2001). V pochybnostech je třeba postupovat ve prospěch žalobkyně, neboť ta byla do nejisté situace uvedena právě nesprávným úředním postupem ministerstva.

28. Pro úplnost je třeba dodat, že nebude možné pominout posouzení toho, zda žalobkyně správu těch práv, o jejichž obsahu a rozsahu podle autorského zákona nebylo pochyb, skutečně vykonávala, neboť její nečinnost při správě těchto práv bude zřejmě podstatná i pro zjištění, zda by bývala vykonávala správu těch práv, ohledně jejichž obsahu a rozsahu podle autorského zákona pochyby mít mohla.

29. Dovolání je rovněž přípustné ve vztahu k otázce, zda je pro závěr o existenci ušlého zisku nezbytné, aby byl žalobkyní zisk realizován již v době minulé v situaci, kdy příčinou ušlého zisku má být nevydání oprávnění k jeho realizaci. Daná otázka nebyla dosud Nejvyšším soudem v poměrech obdobných této věci vyřešena.

30. Judikatura Nejvyššího soudu je ustálená v názoru, že ušlým ziskem se má na mysli situace, kdy v důsledku škodné události nedojde ke zvětšení majetku poškozeného, ačkoliv by k němu při

pravidelném chodu věcí, nebýt škodné události, bývalo došlo. Tato definice ušlého zisku, na níž se ostatně odvolal odkazem na několik rozhodnutí Nejvyššího soudu i odvolací soud, se však nemůže uplatnit v situaci, kdy má být zisku dosaženo až poté, co je žalobci jeho realizace povolena úředním rozhodnutím, jehož vydání mohl poškozený důvodně očekávat jako součást obvyklého běhu věcí.

31. V poměrech posuzované věci mohla žalobkyně legitimně očekávat, že ministerstvo vydá zesouladňující osvědčení nejpozději do 28. 2. 2001, a že proto ode dne následujícího bude moci vybírat odměny pro jí zastoupené autory. Jestliže tak v příčinné souvislosti s nevydáním zesouladňujícího rozhodnutí u některých kolektivně spravovaných práv činit nemohla, je třeba odměny takto nevybrané považovat za ušlý zisk žalobkyní zastoupených autorů, na jehož náhradu má žalobkyně nárok.

32. Spornou přirozeně zůstává otázka výše ušlého zisku v situaci, kdy nelze vyjít ze stavu před škodnou událostí, tj. před 1. březnem 2001. Nebude-li možné výši škody přesně určit, je třeba postupovat podle § 136 o. s. ř. a výši škody určit úvahou. Ta by mohla například vycházet z poměru mezi částkami vybíranými při výkonu hromadné/kolektivní správy týchž práv ve vztahu k nositelům práv k autorským dílům jiného druhu nebo k jiným předmětům ochrany jinými kolektivními správci v letech 2009 a 2010 a částkami vybíranými v rozhodném období, tj. od 1. 3. 2001 do konce roku 2003. Tento poměr pak lze aplikovat na částku vybranou žalobkyní v letech 2009 a 2010 za účelem zjištění, jaké odměny jí mohly být vybrány v rozhodném období. Řečeno jinak, pokud by například jiný kolektivní správce vybral v roce 2010 za výkon konkrétního kolektivně spravovaného práva určitých umělců částku 10 milionů Kč a v roce 2002 částku 1 milion Kč, je poměr vybrané odměny v roce 2002 ve vztahu k odměně vybrané v roce 2010 1 : 10. Jestliže by pak žalobkyně v roce 2010 za výkon téhož práva vybrala na odměně částku 1 milion Kč, lze důvodně předpokládat, že by v roce 2002 bývala vybrala částku 100 000 Kč.

33. Z uvedeného je zřejmé, že právní posouzení žalovaného nároku z hlediska příčinné souvislosti mezi žalobkyní tvrzenou škodou a nesprávným úředním postupem ministerstva, stejně jako v otázce určení výše ušlého zisku, je nesprávné. Dovolací soud proto podle § 243b odst. 2 části věty za středníkem o. s. ř. napadený rozsudek odvolacího soudu v daném rozsahu zrušil. Protože se důvod zrušení rozsudku odvolacího soudu týkal též rozsudku soudu prvního stupně, když zejména bude nezbytné doplnit dokazování z hlediska toho, která práva kolektivně spravovaná žalobkyní dle rozhodnutí z roku 1997 mohla žalobkyně bez pochyby spravovat i po 28. 2. 2001 a která nikoliv, zda práva, o jejichž správě nebylo pochyb skutečně vykonávala a jaký zisk případně žalobkyni ušel v důsledku nemožnosti výkonu správy posledně uvedených (sporných) práv, zrušil dovolací soud podle § 243b odst. 3 věty druhé o. s. ř. také rozsudek soudu prvního stupně a podle téhož ustanovení vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

34. Soudy jsou pak ve smyslu § 243d odst. 1, části první věty za středníkem, o. s. ř. ve spojení s § 226 o. s. ř. vázány právními názory dovolacího soudu v tomto rozhodnutí vyslovenými.